

अष्टावक्रोद्वासुपर्णेतिमंत्रेयोरन्यःपिप्यलंत्वाद्धत्तीतिसत्वमनश्चन्योभिपश्यतिज्ञइतिर्पिगिरहस्यव्याख्यातेनप्रकारेणबुद्धिचैतन्ययोःसखायावित्युक्तेरिद्राश्यादिवनौसहैवचरतः नहिदृश्यायबुद्धेर्द्रष्टृत्वसंभ
वतिप्रकाशस्येवप्रकाशकत्वमितिपरिहरति द्वाविद्राग्नीइति स्वप्नेपिबाधिताद्बुद्ध्यादबाधितोबोद्धान्योस्तीतिभावः स्वातंत्र्यादिद्रात्मानलवर्दिहपराधीनसिद्धिश्चबुद्धिर्द्रष्टृत्वेतज्ज्ञसत्वेइतिरवलुविद्यतेपैगिना
द्वेतिमंत्रे भिन्नेदेवर्षिदस्रप्रभृतिवदपितेसूर्याचित्रांशुकाभेअन्योन्यापेक्षयाचव्यवहृतिपथगेचक्रवहंपतीवत् २॥१॥ बंदीबोद्धुःकर्माधीनत्वमितिमीमांसकमतमाह चिरिति पुण्येनदेवस्थावरमानुषरूपंजन्मत्रयंस
क्तेनैवलभते पापेननारकस्थावरतिर्यग्रूपं स्वर्गान्नरकाद्वाच्युतस्यौषधिभावपूर्वकमेवेतोद्गारावृष्टुतिर्यग्योनिसंभवस्यश्रौतप्रसिद्धेः अतएवत्रयोवेदाःयुक्तास्ताप्येणसन्द्धाइववाजेपयोपलक्षितंआश्रमत्रयो
चित्करत्नकर्मजातंवहति वेदस्यापिकर्ममात्रपरत्वमित्यर्थः अध्वर्यवोयज्ञस्ययोक्तारत्नैर्वर्णिकास्त्रीण्येवप्रातःसवनादीनितन्वते तेनयथाकालंकृतस्यकर्मणःफलंकालानुरोधेवअनुभवंतीत्यर्थः त्रयोलो
काःस्वर्गोनरकोभूश्चेतिभोगभूमयः त्रीण्येववेदेज्योतिष्मतांज्योतीर्षिसुखमार्गप्रकाशकानिजायदादीनि तस्यत्रयआवसथास्त्रयःस्वमाइतिश्रुतेः नास्तिनतोन्यत्तत्त्वमित्यर्थः देवःस्थाणुर्नरःस्यात्सुकृतकदि

अष्टावक्रउवाच द्वाविद्राग्नीचरतोवैसखायौद्वौदेवर्षीनारदपर्वतौच ॥ द्वावश्विनौद्वैरथस्यापिचक्रेभार्यापतीद्वौविहितौविधाना ॥ ९ ॥
बंघुवाच त्रिःसूयतेकर्मणवैप्रजेयंत्रयोयुक्तावाजपेयंवहति ॥ अध्वर्यवस्त्रिसवनानितन्वतेत्रयोलोकास्त्रीणिज्योतींषिचाहुः ॥ १० ॥
अष्टावक्रउवाच चतुष्टयंब्राह्मणानानिकेतंचत्वारोवर्णायज्ञमिमंवहति ॥ दिशश्चतस्रोवर्णंचतुष्टयंचतुष्टपागौरपिशश्वदुक्ता ॥ ११ ॥

तरोनारकस्थानुरित्यर्गजन्मत्रैवर्णिकःस्याच्छ्रुतियुगधिकृतोवाजपेयादियज्ञे कालेकालेयजंतेफलमपिचतथाभुंजतेयज्ञभाजःसत्वाद्यैर्यतिलोकान्स्वरविनिरकान्स्वमजामसुषुप्तीः ३ ॥ १० ॥ अष्टावक्र
एतद्वृषयति चतुष्टयमिति ब्राह्मणानांब्रह्मविदानिकेतंज्ञानोपलब्धिस्थानंचतुष्टयंचतुःसंख्यावयवोपेतं आश्रमत्रयादन्योस्तिमोक्षाश्रमोयदंहरविरजेत्तदंहरवप्रव्रजेदितिश्रुतिसिद्धइत्यर्थः यज्ञंज्ञानयज्ञं
शूद्रस्याप्यस्यत्राधिकारोऽकर्मरूपत्वादित्यर्थः दिशःदिश्यंतइतिदिशःउपदिष्टाःसंतिचतस्रोऽवस्थाःविराट्सूत्रांतर्यामितुर्यसाक्षात्काररूपाःविश्वैतजसप्राज्ञेभ्यःसर्वप्राणिप्रसिद्धेभ्योन्याइत्यर्थः अतएवतासां
बाचकंचतुष्टयंअकारउकारमकारार्धमात्रारूपमुपनिषत्प्रसिद्धं नचार्धमात्रायाअप्रसिद्धत्वंवाच्यं यस्मात्चतुष्टपापरापश्यंतीमध्यमवैखरीतिपादचतुष्टयवतीगौर्वाणीशश्वत्सैवउक्ता चत्वारिवाक्परिभिता
पदानि तिमंत्रेइतिशेषः जिज्ञास्यंब्रह्मसंख्यवतिवनियतिभिर्ज्ञानयज्ञेधिकारिचातुर्वर्ण्यंचतुष्टपात्तदुपदिशतिवागंडसूत्रेशशुद्धं चत्वारोवाचिबर्णाअउम्रदलकलवैखरीमध्यमाख्यौपश्यंत्याष्टुःपराख्यःसच
सप्तमवप्रत्ययोस्याःप्रसिद्धः ॥ ४ ॥ ११ ॥